AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 24.5.2023
COM(2023) 623 final

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Clár Náisiúnta na Rómáine um Athchóiriú don bliain 2023 agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár na Rómáine um Chóineasú don bhliain 2023

{SWD(2023) 623 final}

Moladh le haghaidh

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Clár Náisiúnta na Rómáine um Athchóiriú don bliain 2023 agus lena dtugtar tuairim ón gComhairle maidir le Clár na Rómáine um Chóineasú don bhliain 2023

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagail 121(2) agus 148(4) de,

Ag féachaint do Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle an 7 Iúil 1997 maidir leis an bhfaireachas ar riochtaí buiséadacha, agus an faireachas ar bheartais eacnamaíocha agus a gcomhordú[1], a neartú, agus go háirithe Airteagal 9(2) de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Samhain 2011 maidir le míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha a chosc agus a cheartú[2], agus go háirithe Airteagal 6(1) de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint do na rúin ó Pharlaimint na hEorpa,

Ag féachaint do na conclúidí ón gComhairle Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Fostaíochta,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais,

Ag féachaint don tuairim ón gCoiste um Chosaint Shóisialta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste um Beartas Eacnamaíoch,

De bharr an mhéid seo a leanas:

(1) Tháinig Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle[3], lenar bunaíodh an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, i bhfeidhm an 19 Feabhra 2021. Is rud í an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta a sholáthraíonn tacaíocht airgeadais do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíochtaí a chur chun feidhme, ionas gurb é atá i gceist léi spreagadh airgeadais atá maoinithe ag an Aontas. I gcomhréir le tosaíochtaí an tSeimeastair Eorpaigh, cuidíonn sí leis an téarnamh eacnamaíoch agus sóisialta, agus le hathchóirithe agus infheistíochtaí inbhuanaithe a chur chun feidhme, go háirithe chun an t-aistriú glas agus digiteach a chur chun cinn agus chun cur le hathléimneacht gheilleagair na mBallstát. Cuidíonn sí freisin ó thaobh an t-airgeadas poiblí a neartú agus borradh a chur faoin bhfás agus faoin gcruthú post sa mheántéarma agus san fhadtéarma, ó thaobh an comhtháthú críochach a fheabhsú laistigh den Aontas agus ó thaobh tacú le cur chun feidhme leanúnach Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta. Rinneadh an ranníocaíocht airgeadais uasta in aghaidh an

[1] IO L 209, 2.8.1997, lch. 1.

[2] IO L 306, 23.11.2011, lch. 25.

[3] Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17).

Bhallstáit faoin tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta a thabhairt cothrom le dáta an 30 Meitheamh 2022, i gcomhréir le hAirteagal 11(2) de Rialachán (AE) 2021/241.

(2) An 22 Samhain 2022, ghlac an Coimisiún Suirbhé Bliantúil 2023 don Fhás Inbhuanaithe[4], rud a chuir tús le Seimeastar Eorpach 2023 le haghaidh chomhordú an bheartais eacnamaíoch. An 23 Márta 2023, d'fhormhuinigh an Chomhairle Eorpach tosaíochtaí an tsuirbhé, tosaíochtaí atá dírithe ar na ceithre ghné den inbhuanaitheacht iomaíoch. An 22 Samhain 2022, ar bhonn Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011, ghlac an Coimisiún freisin Tuarascáil 2023 maidir leis an Sásra Foláirimh inar shainaithin sé an Rómáin ar cheann de na Ballstáit a bhféadfadh míchothromaíochtaí a bheith ag baint di, nó a d'fhéadfadh a bheith i mbaol míchothromaíochtaí, agus a mbeadh grinn-athbhreithniú ag teastáil ina leith. Ghlac an Coimisiún moladh freisin le haghaidh moladh ón gComhairle maidir le beartas eacnamaíoch an limistéir euro, moladh a ghlac an Chomhairle an 16 Bealtaine 2023, chomh maith leis an togra le haghaidh Thuarascáil Chomhpháirteach 2023 ar Fhostaíocht ina ndéantar anailís ar chur chun feidhme na dTreoirlínte do Bheartas Fostaíochta agus phrionsabail Cholún Eorpach na gCeart Sóisialta, togra a ghlac an Chomhairle an 13 Márta 2023.

(3) Cé go bhfuil athléimneacht shuntasach á léiriú ag geilleagair an Aontais, tá drochthionchar ag an gcomhthéacs geopholaitiúil orthu fós. Agus an tAontas ag seasamh go daingean leis an Úcráin, tá clár oibre beartais eacnamaíoch agus shóisialta an Aontais dírithe sa ghearrthéarma ar dhrochthionchar na suaití fuinnimh a laghdú, i gcás teaghlaigh leochaileacha agus cuideachtaí leochaileacha araon, agus ar iarrachtaí a choinneáil ar bun chun an t-aistriú glas agus digiteach a bhaint amach sa mheántéarma, sin agus tacaíocht a tabhairt don fhás inbhuanaithe cuimsitheach, an chobhsaíocht mhaicreacnamaíoch a chosaint agus an athléimneacht a mhéadú. Tá sé dírithe go láidir freisin ar iomaíochas agus táirgiúlacht an Aontais a mhéadú.

(4) An 1 Feabhra 2023, d'eisigh an Coimisiún Teachtaireacht maidir le *'Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Ré Ghlan-Nialasach'*[5] chun borradh a chur faoi iomaíochas thionscal glan-nialasachta an Aontais agus chun tacú leis an aistriú tapa chuig an aeráidneodracht. Is comhlánú é an plean ar na hiarrachtaí atá ar siúl faoin gComhaontú Glas don Eoraip agus faoi REPowerEU. Is é is aidhm don phlean timpeallacht níos tacúla a sholáthar chun acmhainneacht mhonaraíochta an Aontais a mhéadú i dtaca leis na teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus leis na táirgí glan-nialasachta a bhfuil gá leo chun spriocanna uaillmhianacha aeráide an Aontais a bhaint amach, agus chun an rochtain a áirithiú ar amhábhair chriticiúla ábhartha, lena n-áirítear é sin a dhéanamh tríd an bhfoinsiú a éagsúlú, trí shaothrú cuí a dhéanamh ar acmhainní geolaíocha sna Ballstáit agus trí athchúrsáil na n-amhábhair a uasmhéadú. Is ar cheithre cholún atá an plean bunaithe: timpeallacht rialála intuartha agus shimplithe, rochtain ar mhaoiniú a bhrostú, scileanna a fheabhsú, agus trádáil oscailte do shlabhraí soláthair athléimneacha. An 16 Márta 2023, d'eisigh an Coimisiún freisin an Teachtaireacht dar teideal *'Iomaíochas fadtéarmach an Aontais: níos faide ar aghaidh ná 2030'*[6], teachtaireacht a leagadh amach de réir naoi spreagadh a threisíonn a chéile ar mhaithe le hoibriú i dtreo creat rialála lena bhfeabhsófaí an fás. Sa Teachtaireacht, leagtar amach tosaíochtaí beartais arb é is aidhm dóibh feabhsuithe struchtúracha, infheistíocht dea-dhírithe agus bearta rialála a áirithiú le haghaidh

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

iomaíochas fadtéarmach an Aontais agus a Bhallstát. Cuidíonn na moltaí thíos ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na tosaíochtaí sin.

(5) In 2023, tá an Seimeastar Eorpach um chomhordú an bheartais eacnamaíoch fós ag forbairt i gcomhréir le cur chun feidhme na Saoráide Téarnaimh agus Athléimneachta. Tá cur chun feidhme iomlán na bpleananna téarnaimh agus athléimneachta fós riachtanach chun go mbainfear amach na tosaíochtaí beartais faoin Seimeastar Eorpach, ós rud é go dtugann na pleananna aghaidh ar iomlán na moltaí tírshonracha ábhartha a eisíodh le blianta beaga anuas, nó ar fhothacar nach beag díobh. Tá moltaí tírshonracha 2019, 2020 agus 2022 fós chomh hábhartha céanna maidir le pleananna téarnaimh agus athléimneachta arna n-athbhreithniú, arna dtabhairt cothrom le dáta nó arna leasú i gcomhréir le hAirteagail 14, 18 agus 21 de Rialachán (AE) 2021/241.

(6) Is é is aidhm do Rialachán REPowerEU[7] arna ghlacadh an 27 Feabhra 2023, deireadh a chur go tapa le spleáchas an Aontais ar allmhairí breosla iontaise ón Rúis. Cuirfidh sé sin leis an tslándáil fuinnimh agus le héagsúlacht sholáthar fuinnimh an Aontais, agus ag an am céanna, méadóidh sé acmhainneachtaí stórála, an éifeachtúlacht fuinnimh, agus glacadh na bhfoinsí in-athnuaite fuinnimh. Leis an Rialachán sin, cuirtear ar chumas na mBallstát caibidil nua REPowerEU a chur lena bplean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta chun go maoineofar athchóirithe agus infheistíochtaí tábhachtacha a chuideoidh le cuspóirí REPowerEU a bhaint amach. Ina theannta sin, cuideoidh na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí céanna ó thaobh borradh a chur faoi iomaíochas thionscal glan-nialasachta an Aontais mar a leagtar amach i bPlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais do Ré na Glan-Nialasachta, agus rachaidh siad i ngleic leis na moltaí tírshonracha a bhaineann le fuinneamh arna n-eisiúint chuig na Ballstáit in 2022 agus, i gcás inarb infheidhme, in 2023. Le Rialachán REPowerEU, tugtar isteach catagóir nua de thacaíocht airgeadais neamh-in-aisíoctha, atá á cur ar fáil do na Ballstáit chun athchóirithe agus infheistíochtaí nua a bhaineann le fuinneamh a mhaoiniú faoina bplean téarnaimh agus athléimneachta.

(7) An 8 Márta 2023 ghlac an Coimisiún Teachtaireacht lena gcuirtear treoraíocht ar fáil maidir leis an mbeartas fioscach don bhliain 2024. Is é is aidhm di tacú le hullmhú chláir na mBallstáit um chobhsaíocht agus um chóineasú, agus an comhordú beartais a neartú ar an gcaoi sin[8]. Thug an Coimisiún chun cuimhne go ndéanfar clásal éalaithe ginearálta an Chomhshocraithe Cobhsaíochta agus Fáis a dhíghníomhachtú i ndeireadh 2023. D'éiligh an Coimisiún go mbeadh beartais fhioscacha ann in 2023-2024 a d'áiritheodh an inbhuanaitheacht fiachais sa mheántéarma agus a mhéadódh an acmhainneacht fáis ar bhealach inbhuanaithe chomh maith. Iarradh ar na Ballstáit a leagan amach ina gclár um chobhsaíocht agus um chóineasú don bhliain 2023 conas a áiritheoidh a bplean fioscach go n-urramófar luach tagartha an easnaimh, is é sin 3 % de OTI, chomh maith le laghdú inchreidte leanúnach an fhiachais, sin nó conas a choinneofar an fiachas ar leibhéal stuama sa mheántéarma. D'iarr an Coimisiún ar na Ballstáit deireadh a chur de réir a chéile le beartais fhioscacha náisiúnta a tugadh isteach chun teaghlaigh agus gnólachtaí a chosaint ar shuaitheadh na bpraghsanna fuinnimh, agus deireadh a chur ar dtús leis na beartais is lú a spriocdhíríodh. Thug sé le fios gur cheart do na Ballstáit, dá mba rud é gur ghá síneadh a chur le bearta

[7] Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Feabhra 2023 lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/241 a mhéid a bhaineann le caibidlí REPowerEU i bpleananna téarnaimh agus athléimneachta agus lena leasaítear Rialacháin (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) 2021/1060 agus (AE) 2021/1755 agus Treoir 2003/87/CE (IO L 63, 28.2.2023, lch. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

tacaíochta mar gheall ar bhrú a bheith ann an athuair ó thaobh praghsanna fuinnimh de, gur cheart dóibh na bearta sin a spriocdhíriú ar theaghlaigh leochaileacha agus ar ghnólachtaí leochaileacha ar bhealach i bhfad níos fearr ná mar a rinneadh roimhe seo. Mhol an Coimisiún go ndéanfaí moltaí fioscacha a chainníochtú agus a dhifreáil, agus go ndéanfaí iad a fhoirmliú ar bhonn an ghlanchaiteachais phríomhúil, mar a mholtar ina Theachtaireacht maidir le treoirlínte le haghaidh athchóiriú ar chreat rialachais eacnamaíoch an Aontais Eorpaigh[9]. Mhol sé gur cheart do na Ballstáit uile leanúint ar aghaidh ag cosaint na hinfheistíochta a mhaoinítear go náisiúnta agus a áirithiú go n-úsáidfear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus cistí eile an Aontais go héifeachtach, go háirithe i bhfianaise an aistrithe ghlais agus dhigitigh agus na gcuspóirí athléimneachta. Thug an Coimisiún le fios go molfadh sé don Chomhairle tús a chur, in earrach na bliana 2024, leis na nósanna imeachta um easnamh iomarcach atá bunaithe ar easnaimh, ar bhonn na sonraí olltoraidh maidir le 2023, i gcomhréir leis na forálacha dlíthiúla atá ann faoi láthair.

(8) An 26 Aibreán 2023, thíolaic an Coimisiún tograí reachtacha chun athchóiriú cuimsitheach ar rialacha rialachais eacnamaíoch an Aontais a chur chun feidhme. Is é is príomhchuspóir do na tograí inbhuanaitheacht an fhiachais phoiblí a neartú agus fás inbhuanaithe agus cuimsitheach a chur chun cinn sna Ballstáit uile trí athchóirithe agus trí infheistíochtaí. Is é is aidhm do na tograí níos mó smachta do na Ballstáit ar dhearadh a bpleananna meántéarmacha, agus córas forfheidhmiúcháin níos déine á chur i bhfeidhm leo freisin chun a chinntiú go gcomhlíonfaidh na Ballstáit na gealltanais a thugann siad ina bpleananna meántéarmacha struchtúracha fioscacha. Is é an cuspóir atá ann an obair reachtach a thabhairt i gcrích in 2023.

(9) Ar an 31 Bealtaine 2021, chuir an Rómáin plean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta faoi bhráid an Choimisiúin, i gcomhréir le hAirteagal 18(1) de Rialachán (AE) 2021/241. De bhun Airteagal 19 de Rialachán (AE) 2021/241, rinne an Coimisiún measúnú ar ábharthacht, éifeachtacht, éifeachtúlacht agus comhleanúnachas an phlean téarnaimh agus athléimneachta, i gcomhréir leis na treoirlínte measúnaithe in Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Rialachán sin. An 3 Samhain 2021, ghlac an Chomhairle a Cinneadh maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta le haghaidh na Rómáine[10]. Tá scaoileadh na dtráthchodanna coinníollach ar chinneadh ón gCoimisiún a ghlactar i gcomhréir le hAirteagal 24(5) de Rialachán (AE) 2021/241, cinneadh go bhfuil na clocha míle agus na spriocanna ábhartha a leagtar amach sa Chinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle comhlíonta go sásúil ag an Rómáin. Glactar leis, trí na clocha míle agus na spriocanna sin a bheith comhlíonta go sásúil, nach ndeachthas siar ar ghnóthú na gcloch míle agus na spriocanna a gnóthaíodh roimhe sin.

(10) An 11 Bealtaine 2023, thíolaic an Rómáin a Clár Náisiúnta um Athchóiriú don bliain 2023 agus, an 10 Bealtaine 2023, a Clár Chóineasú don bhliain 2023, i gcomhréir le hAirteagal 4(1) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97. Rinneadh measúnú ar an dá chlár le chéile chun na naisc eatarthu a chur san áireamh. I gcomhréir le hAirteagal 27 de Rialachán (AE) 2021/241, léiríonn an Clár Náisiúnta um Athchóiriú don bhliain 2023 freisin tuairisciú débhliantúil na Rómáine ar an dul chun cinn atá déanta maidir lena plean téarnaimh agus athléimneachta a bhaint amach.

---

9 COM(2022) 583 final.

10 Cinneadh Cur Chun Feidhme ón gComhairle an 3 Samhain 2021 maidir le formheas an mheasúnaithe ar phlean téarnaimh agus athléimneachta le haghaidh na Rómáine (ST 12319/2021; ST 12319/2021 ADD 1).

(11) D'fhoilsigh an Coimisiún tuarascáil tíre 2023 maidir leis an Rómáin[11] an 24 Bealtaine 2023. Rinneadh measúnú sa tuarascáil sin ar dhul chun cinn na Rómáine ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na moltaí tírshonracha ábhartha a ghlac an Chomhairle idir 2019 agus 2022, agus measadh cur chun feidhme phlean téarnaimh agus athléimneachta na Rómáine. Ar bhonn na hanailíse sin, léiríodh sa tuarascáil tíre na bearnaí atá ann i ndáil leis na dúshláin nár tugadh aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, sin nó nár tugadh aghaidh orthu ach go páirteach, mar aon le dúshláin nua agus dúshláin atá ag teacht chun cinn. Rinneadh measúnú inti freisin ar dhul chun cinn na Rómáine ó thaobh Colún Eorpach na gCeart Sóisialta a chur chun feidhme agus ó thaobh spriocanna ceannlíne AE maidir le fostaíocht, scileanna agus laghdú bochtaineachta a bhaint amach, mar aon le dul chun cinn i dtreo Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach.

(12) Rinne an Coimisiún grinn-athbhreithniú faoi Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 don Rómáin agus d'fhoilsigh sé a thorthaí an 24 Bealtaine 2023[12]. Thángthas ar an gconclúid ann go bhfuil míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha sa Rómáin. Baineann leochaileachtaí go háirithe le cuntais sheachtracha, atá nasctha le heasnaimh mhóra rialtais, agus tháinig méadú ar bhrúnna róbhorrtha. Chuaigh an t-easnamh mór sa chuntas reatha go mór in olcas tar éis an chúlaithe eacnamaíoch de dheasca na paindéime, rud a fhágann go bhfuil an geilleagar leochaileach do thurraingí maoinithe sheachtraigh. Má leantar d'easnamh mór sa chuntas reatha, tá an baol ann go rachaidh an NIIP chun donais arís. Tá comharthaí róbhorrtha le feiceáil go soiléir, leis an bpríomhbhoilsciú míchompordach ard, fás pá go maith sna digití dúbailte agus ráta dífhostaíochta sách íseal. Meastar go gcobhsóidh na táscairí iomaíochais costais, ach tá saincheisteanna struchtúracha fós ann. Is cosúil go bhfuil an ráta malairte os cionn an leibhéil atá molta ag bunphrionsabail agus tá bainistiú trom á dhéanamh air fós. Ba mhór an t-easnamh rialtais le roinnt blianta anuas agus b'ionann é agus cuid mhaith den ró-éileamh agus de na heasnaimh sheachtracha ina dhiaidh sin; fiú má fheabhsaítear é, tuartar go bhfanfaidh an t-easnamh rialtais suntasach i mbliana agus ina dhiaidh sin. Ba é fás suntasach OTI ainmniúil ba chúis le cúngú an easnaimh rialtais in 2022 den chuid is mó, rud atá ag brath go mór ar an róbhorradh ar an éileamh intíre. Tá na préimheanna riosca agus na costais iasachtaithe fiachas ceannasach i bhfad níos airde ná mar a bhí sna blianta roimh an bpaindéim. I bhfianaise an ghéaraithe leanúnaigh sna coinníollacha leachtachta domhanda, beidh sé tábhachtach treochtaí leanúnacha a aisiompú. Amach anseo, ba cheart gurbh é coigeartú fioscach an bealach is fearr chun an t-éileamh a thabhairt i gcomhréir níos mó leis an soláthar agus chun easnaimh intíre agus sheachtracha a shrianadh. Cur chun feidhme iomlán na n-athchóirithe cánach agus pinsin a áirítear sa RRP chomh maith le cloí le spriocanna fioscacha faoin nós imeachta maidir le heasnamh, ba mhór an cuidiú an méid sin chun cúrsaí reatha a shrianadh.

(13) An 3 Aibreán 2020, ghlac an Chomhairle Cinneadh (AE) 2020/509[13] maidir le staid easnaimh iomarcaigh a bheith sa Rómáin mar gheall ar neamhchomhlíonadh an chritéir easnaimh in 2019. An 3 Aibreán 2020, d'eisigh an Chomhairle Moladh[14] freisin d'fhonn deireadh a chur le heasnamh iomarcach rialtais sa Rómáin faoi 2022 ar

---

11 SWD(2023) 623 final.

12 SWD(2023) 642 final.

13 Cinneadh (AE) 2020/509 ón gComhairle an 3 Aibreán 2020 maidir le heasnamh iomarcach a bheith sa Rómáin (IO L 110, 8.4.2020, lch. 58).

14 Moladh ón gComhairle an 3 Aibreán 2020 d'fhonn deireadh a chur le heasnamh iomarcach rialtais sa Rómáin (IO C 116, 8.4.2020, lch. 1).

a dhéanaí. I bhfianaise an chraptha dhomhain sa ghníomhaíocht eacnamaíoch a bhaineann le paindéim COVID-19 agus i bhfianaise an ghá ghaolmhair atá le beartais fhioscacha chun tacú leis an téarnamh, d'eisigh an Chomhairle Moladh nua don Rómáin[15] an 18 Meitheamh 2021 chun deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh faoi 2024 ar a dhéanaí. Sa Mholadh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021, mhol an Chomhairle don Rómáin a heasnamh ginearálta rialtais a laghdú go dtí 8.0 % de OTI in 2021, 6.2 % de OTI in 2022, 4.4 % in 2023 agus 2.9 % de OTI in 2024. Bhí sé sin comhsheasmhach le ráta fáis ainmniúil de ghlanchaiteachas príomha rialtais 3.4 % in 2021, 1.3 % in 2022, 0.9 % in 2023 agus 0.0 % in 2024. D'fhreagair sé sin do choigeartú struchtúrach bliantúil de 0.7 % de OTI in 2021, 1.8 % de OTI in 2022, 1.7 % in 2023 agus 1.5 % de OTI in 2024. Sonraíodh sa Mholadh freisin gur cheart aon amhantair ioncaim a úsáid chun easnamh ginearálta rialtais a laghdú, agus gur cheart don Rómáin a áirithiú go gcuirfear a creat fioscach náisiúnta i bhfeidhm go hiomlán agus go héifeachtach. Ar deireadh, dúirt an Chomhairle freisin go mbeidh sé tábhachtach tacú leis an gcomhdhlúthú fioscach trí athchóirithe cuimsitheacha chun a áirithiú go n-éireoidh leis an straitéis fhioscach mheántéarmach.

(14) Bunaithe ar shonraí arna mbailíochtú ag Eurostat,[16] tháinig laghdú ar easnamh ginearálta rialtais na Rómáine ó 7.1 % de OTI in 2021 go 6.2 % de OTI in 2022, agus thit ollfhiachas rialtais ó 48.6 % de OTI ag deireadh 2021 go 47.3 % ag deireadh 2022. Tá sé sin ag teacht leis an sprioc maidir le heasnamh ceannlíne a mhol an Chomhairle in 2022. Ba é 0,4 pointe céatadáin de OTI an coigeartú ar an gcomhardú struchtúrach do 2022, go mór faoi bhun an 1,8 pointe céatadáin OTI atá molta. Tá gá le hanailís chúramach atá bunaithe ar an tagarmharc caiteachais chuige sin. In 2022, bhí an glanfhás caiteachais phríomha (coigeartaithe do bhearta aonuaire agus do bhearta beartais fhioscaigh ar thaobh an ioncaim) ag 14,1 % os cionn an 1,3 % atá molta. Tháinig stad nach mór leis an bhfeabhas ar an gcomhardú struchtúrach in 2022, cé go raibh ioncam rialtais níos airde ná mar a bhí coinne leis, rud a chuir borradh faoi fhíorfhás láidir OTI, boilsciú ard, agus comhdhéanamh fabhrach an fháis eacnamaíoch. Ó thaobh an chaiteachais de, tháinig laghdú ar phá poiblí agus ar cheannach earraí agus seirbhísí mar sciar den OTI ainmniúil i ngeall ar innéacsú páirteach agus uasteorainn féin-fhorchurtha ar cheannacháin. Mar sin féin, d'fhás an chuid is mó de na hítimí caiteachais eile i bhfad níos tapúla ná mar a bhí beartaithe, i bpáirt mar gheall ar iontas mór boilscithe, rud a thugann le fios gur úsáideadh cuid de ghnóthachain amhantair ioncaim chun caiteachas breise i gcoibhneas le pleananna a mhaoiniú.

(15) Bhí tionchar ag bearta beartais fhioscaigh a glacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a mhaolú ar chomhardú ginearálta an rialtais. In 2022, áiríodh leis na bearta sin uasteorainneacha ar phraghsanna do tharaifí leictreachais agus gáis nádúrtha do thomhaltóirí teaghlaigh agus neamhtheaghlaigh araon. Áiríodh leis freisin íocaíochtaí speisialta le pinsinéirí ar ioncam íseal, dearbháin bhia do theaghlaigh ar ioncam íseal (lena n-áirítear pinsinéirí agus mic léinn) agus fóirdheontais bhreosla. Rinneadh costas na mbeart sin a fhritháireamh i bpáirt le cánacha nua ar bhrabúis amhantair na gcuideachtaí a tháirgeann fuinneamh intíre. Measann an Coimisiún gurb ionann glanchostas buiséadach na mbeart sin agus 0.4 % de OTI in 2022. Ina theannta sin, bhí tionchar imeallach ag costas buiséadach na

[15] Moladh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 d'fhonn deireadh a chur le heasnamh iomarcach rialtais sa Rómáin, COM (2021) 304, 29.7.2021

[16] Táscairí Eurostat-Euro, 47/2023, 21.4.2023.

cosanta sealadaí ar dhaoine easáitithe as an Úcráin ar chomhardú ginearálta an rialtais, arb ionann é agus 0.0-0.1 % de OTI in 2022.

(16) Tá an cás maicreacnamaíoch atá mar bhuntaca leis na réamh-mheastacháin bhuiséadacha sa Chlár um Chóineasú réasúnta faichilleach in 2023 agus fabhrach ina dhiaidh sin. Tá sé tuartha ag an rialtas go méadóidh fíor-OTI faoi 2,8 % in 2023 agus 4,8 % in 2024. I gcomparáid leis sin, tuartar i réamhaisnéis earraigh 2023 ón gCoimisiún go mbeidh fíorfhás OTI 3.2 % ann in 2023 agus 3.5 % in 2024. Léiríonn réamhaisnéis fáis an Choimisiúin. atá i bhfad níos ísle le haghaidh 2024. dearcadh an Choimisiúin maidir leis an tionchar moillithe atá ag an ngéarú airgeadaíochta ar an ngeilleagar. Léiríonn sé freisin dearcadh an Choimisiúin go bhfuil geilleagar na Rómáine ag feidhmiú gar dá leibhéal féideartha nó os a chionn, rud a mheastar a bheith réasúnta i bhfianaise croírátaí boilscithe arda greamaitheacha agus ráta dífhostaíochta réasúnta íseal. Cuireann sé sin teorainn leis an bhféidearthacht d'fhás neamhbhoilscithe.

(17) Ina Chlár Cobhsaíochta don bhliain 2023, measann rialtas na Rómáine go dtiocfaidh laghdú ar an easnamh ginearálta rialtais ó 6.2 % den OTI in 2022 go 4.4 % in 2023, mar atá molta ag an gComhairle. Léiríonn an laghdú mór srian ar chaiteachas pleanáilte, lena n-áirítear laghduithe suntasacha ar fhíorphá oibrithe poiblí, agus roinnt beart chun ioncam a fheabhsú, lena n-áirítear méadú ar an ráta cánach díbhinne, laghdú ar an tairseach chun tairbhe a bhaint as an ráta cánach íseal faoin gcóras micrifhiontar, agus méaduithe ar rátaí CBL ar tháirgí roghnaithe. De réir an Chláir um Chóineasú, meastar go méadóidh an cóimheas ollfhiachais–OTI go 47,3 % ag deireadh 2022, agus go 47,1 % ag deireadh 2023.

(18) Meastar go mbeidh tionchar fós ag na bearta arna nglacadh chun tionchar eacnamaíoch agus sóisialta an mhéadaithe ar phraghsanna fuinnimh a mhaolú ar chomhardú an rialtais in 2023. Is éard atá i gceist leo sin bearta ar cuireadh síneadh leo ó 2022 (uasteorainneacha ar phraghsanna do tharaifí leictreachais agus gáis nádúrtha, fóirdheontais do ghrúpaí ísealioncaim den daonra, íocaíochtaí speisialta le pinsinéirí ar ioncam íseal). Déantar costas na mbeart sin a fhritháireamh den chuid is mó le cánacha ar bhrabúis amhantair na soláthraithe fuinnimh intíre agus ar chorrlaigh trádála. Agus an t-ioncam sin á chur san áireamh, meastar gurb é 0.3 % de OTI glanchostas buiséadach na mbeart tacaíochta in 2023. Tá formhór na mbeart in 2023 dírithe ar na teaghlaigh is leochailí, cé nach gcaomhnaíonn siad go hiomlán an comhartha praghais chun an t-éileamh ar fhuinneamh a laghdú agus éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú.

(19) Tuartar i réamhaisnéis earraigh 2023 an Choimisiúin go mbeidh easnamh rialtais de 4.7 % de OTI ann do 2023. Tá sé sin 0.3 pointe céatadáin de OTI níos airde ná an t-easnamh atá tuartha sa Chlár um Chóineasú, go príomha mar gheall ar chaiteachas réamh-mheasta níos airde go háirithe maidir le hearraí agus seirbhísí, aistrithe sóisialta agus caiteachas reatha eile, a mheastar go dtiocfaidh méadú orthu go léir níos moille ná an boilsciú sa Chlár um Chóineasú. Ina theannta sin, tá an Coimisiún ag tuar fás ar ioncam cánach atá beagán níos airde ná an Clár um Chóineasú, rud a léiríonn fás OTI níos airde den chuid is mó. Tuartar i réamhaisnéis earraigh an Choimisiúin don bhliain 2023 go mbeidh an cóimheas ollfhiachais–OTI beagán níos ísle (45.6 % ag deireadh 2023) ná mar atá sa Chlár um Chóineasú.

(20) Is é an t-easnamh ceannlíne réamh-mheasta don bhliain 2023 i réamhaisnéis earraigh an Choimisiúin don bhliain 2023 0.3 pointe céatadáin de OTI os cionn na príomhsprice maidir le heasnamh a mhol an Chomhairle. Meastar gurb ionann an coigeartú struchtúrach agus thart ar 1.5 % de OTI, rud a léiríonn laghdú ar fhíorphá

san earnáil phoiblí agus reo fostaíochta san earnáil phoiblí nua, chomh maith leis na bearta ioncaim a ndéantar cur síos orthu thuas. Mar sin féin, tá an coigeartú beagán níos ísle ná na 1.7 pointe céatadán de OTI atá molta. Tá gá le hanailís chúramach atá bunaithe ar an tagarmharc caiteachais chuige sin. In 2023, tuartar go mbeidh glanfhás caiteachais phríomha (coigeartaithe do bhearta aonuaire agus do bhearta beartais fhioscaigh ar thaobh an ioncaim) ag 8,3 % i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún, os cionn an 0,9 % atá molta. Dá bhrí sin, léiríonn gach ceann de na trí tháscaire go bhfuil riosca ann go n-imeoidh siad ón gcoigeartú atá molta. I gcomhthéacs an bhoilscithe ard, leanfaidh caiteachas an rialtais de bheith ag méadú níos tapúla ná mar a mhol an Chomhairle an 18 Meitheamh 2021. Bunaithe ar mhionanailís, tá baol ann nach gcomhlíonfaidh an Rómáin na spriocanna fioscacha do 2023 a bunaíodh sa Mholadh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021.

(21) De réir an Chláir um Chóineasú, meastar go dtiocfaidh laghdú ar easnamh ginearálta rialtais go 2.9 % de OTI in 2024, i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle faoin nós imeachta um easnamh iomarcach. Léiríonn an laghdú atá beartaithe in 2024 srian leanúnach ar chaiteachas den chuid is mó, le laghdú réamh-mheasta ar chaiteachas rialtais ó 38.4 % de OTI go 36.9 % de OTI. Leis an gClár um Chóineasú, meastar go dtiocfaidh laghdú ar an gcóimheas ollfhiachais–OTI go 46.1 % ag deireadh 2024. Bunaithe ar bhearta beartais atá aitheanta ag scoithdháta na réamhaisnéise, tuartar i réamhaisnéis an earraigh an Choimisiúin don bhliain 2023 easnamh rialtais de 4.4 % de OTI in 2024. Tá sé sin níos airde ná an t-easnamh atá tuartha sa Chlár um Chóineasú, ós rud é gur cosúil nach leor na bearta a fógraíodh chun an iarracht fhioscach a mhol an Chomhairle sa nós imeachta um easnamh iomarcach a bhaint amach. I réamhaisnéis earraigh an Choimisiúin don bhliain 2023 tuartar cóimheas ollfhiachais–OTI níos airde (46.1 %) ag deireadh 2024.

(22) Is é an t-easnamh ceannlíne do 2024 i réamhaisnéis an earraigh 2023 ón gCoimisiún ná 1.5 pointe céatadáin den OTI os cionn na príomhsprioc easnaimh a mhol an Chomhairle, agus tuartar gur 0.3 pointe céatadáin de OTI a bheidh sa choigeartú ar an gcomhardú struchtúrach in 2024, i gcomparáid leis an 1.5 pointe céatadáin OTI a mholtar. Tá gá le hanailís chúramach atá bunaithe ar an tagarmharc caiteachais chuige sin. In 2024, tuartar go mbeidh glanfhás caiteachais phríomha (coigeartaithe d'aonuaire agus do bhearta beartais fhioscaigh ar thaobh an ioncaim) ag 9.5 % i réamhaisnéis earraigh an Choimisiúin don bhliain 2023, os cionn an 0.0 % atá molta. Dá bhrí sin, léiríonn gach ceann de na trí tháscaire go bhfuil riosca ann go n-imeoidh siad ón gcoigeartú atá molta. Leis an easpa iarrachta fioscaí suntasaí atá tuartha do 2024, léirítear go páirteach tionchar na rialacha innéacsaithe sa Rómáin (léireoidh babhta innéacsaithe 2024 do phinsin agus don íosphá na rátaí arda boilscithe a taifeadadh in 2022). Ba cheart a thabhairt faoi deara, áfach, go n-áirítear sa phlean téarnaimh agus athléimneachta roinnt beart agus athchóirithe a d'fhéadfadh, dá nglacfaí iad agus dá gcuirfí chun feidhme iad in am, méadú suntasach ar ioncam rialtais a bhaint amach faoi 2024 agus a chuideodh leis an sprioc maidir le heasnamh a bhaint amach. Ar an iomlán, bunaithe ar mhionanailís, tá baol ann nach gcomhlíonfaidh an Rómáin na spriocanna fioscacha don bhliain 2024 a bunaíodh sa Mholadh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021. I bhfianaise go bhfuil baol ann nach mbainfear amach na spriocanna fioscacha a moladh in 2023 agus in 2024, dealraíonn sé go mbeidh bearta buiséadacha breise ag teastáil chun conair an choigeartaithe a chomhlíonadh agus an t-easnamh iomarcach a cheartú faoi 2024, agus chun an seasamh seachtrach a neartú.

(23) Tagraíonn an Clár um Chóineasú d'athchóirithe agus d'infheistíochtaí atá beartaithe faoin bplean téarnaimh agus athléimneachta, a mheastar a rannchuideoidh leis an inbhuanaitheacht fhioscach agus leis an bhfás inbhuanaithe agus cuimsitheach. Áirítear orthu sin athchóirithe suntasacha ar an gcóras pinsin (pinsin speisialta agus córais ghinearálta araon), athchóiriú cánach uaillmhianach, iarrachtaí chun riarachán cánach a neartú, agus athchóirithe ar fhiontair atá faoi úinéireacht an Stáit. Chuideodh cur chun feidhme iomlán na n-athchóirithe sin leis na spriocanna maidir le heasnamh, a leag an Chomhairle síos faoin nós imeachta um easnamh iomarcach, a bhaint amach.

(24) Beartaítear leis an gClár um Chóineasú deireadh a chur de réir a chéile le formhór na mbeart tacaíochta fuinnimh in 2025. Glacann an Coimisiún leis freisin go gcuirfear deireadh de réir a chéile le beagnach gach beart tacaíochta fuinnimh (glanioncam de 0.1 % de OTI in 2024). Braitheann sé sin ar an toimhde nach dtiocfaidh aon mhéadú athnuaite ar phraghsanna fuinnimh.

(25) Leagtar amach sa Chlár um Chóineasú conair fhioscach mheántéarmach go dtí 2026. De réir an Chláir, tá an t-easnamh ginearálta rialtais dírithe ar 2.9 % de OTI a choinneáil in 2025 agus in 2026, bunaithe ar fhíor-OTI a bheith ag fás 5.0 % in 2025 agus 4.6 % in 2026, rud atá go mór os cionn na hacmhainneachta. Tar éis laghdú mór ó 39.8 % in 2021 go 36.9 % in 2024, d'fhanfadh an cóimheas ollfhiachais–OTI gan athrú a bheag nó a mhór in 2025 agus 2026. De réir an Chláir, meastar go dtiocfaidh laghdú ar an gcóimheas ollfhiachais–OTI ó 46.1 % ag deireadh 2024 go 45.4 % faoi dheireadh 2026.

(26) I gcomhréir le hAirteagal 19(3), pointe (b) de Rialachán (AE) 2021/241 agus le critéar 2.2 d'Iarscríbhinn V a ghabhann leis, áirítear sa phlean téarnaimh agus athléimneachta tacar fairsing athchóirithe agus infheistíochtaí a threisíonn a chéile agus atá le cur chun feidhme faoi 2026. Tá cur chun feidhme phlean na Rómáine faoi lán seoil, ach tá baol ag méadú i gcónaí go mbeidh moilleanna ann. Thíolaic an Rómáin dhá iarraidh ar íocaíocht, a chomhfhreagraíonn do 72 gharsprioc agus sprioc sa phlean agus as ar eascair eisíocaíocht EUR 2.6 billiún glan de réamh-mhaoiniú don chéad iarraidh ar íocaíocht, agus tá an measúnú ar an dara ceann fós ar siúl. Is iad rialachas lag agus cumas teoranta an riaracháin phoiblí is cúis leis an mbaol go gcuirfear moill ar chur chun feidhme an phlean. Tá sé ríthábhachtach dul i ngleic leis na saincheisteanna sin, lena n-áirítear trí acmhainní daonna leordhóthanacha a áirithiú, chun comhordú níos fearr a dhéanamh ar an bplean agus chun infheistíochtaí a chur chun feidhme go tráthúil. Thairis sin, beidh gá le tiomantas polaitiúil agus úinéireacht leanúnach chun athchóirithe struchtúracha tábhachtacha a thabhairt chun críche. I bhfianaise ábharthacht shuntasach mhaicreacnamaíoch agus fhioscach an phlean, bheadh sé ríthábhachtach na bearta a chur chun feidhme go tráthúil agus ina n-iomláine chun leochaileachtaí seachtracha agus fioscacha a shrianadh. Meastar go ndéanfar athbhreithniú ar an bplean in 2023, chun caibidil REPowerEU a chur san áireamh, i measc nithe eile, agus an laghdú ar thacaíocht neamh-inaisíoctha mar gheall ar théarnamh láidir eacnamaíoch na Rómáine á chur san áireamh ag an am céanna. Tá plé fós ar siúl mar gheall ar an méid sin. Trí chaibidil nua REPowerEU a thabhairt isteach go tapa i bplean athléimneachta agus téarnaimh, féadfar athchóirithe agus infheistíochtaí breise a mhaoiniú chun tacú le cuspóirí straitéiseacha na Rómáine i réimse an fhuinnimh agus an aistrithe ghlais. Ar mhaithe leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme go rathúil, sin agus bearta eacnamaíocha agus fostaíochta eile taobh amuigh den phlean, tá sé tábhachtach i gcónaí údaráis áitiúla agus réigiúnacha, comhpháirtithe sóisialta agus páirtithe leasmhara ábhartha eile a

bheith rannpháirteach ar bhonn córasach agus éifeachtach, chun a áirithiú go bhfuil freagracht i leith an chláir oibre beartais fhoriomláin roinnte go forleathan.

(27) D'fhormheas an Coimisiún doiciméid uile chlársceidealú bheartas comhtháthaithe na Rómáine in 2022. Tá sé ríthábhachtach go rachfar ar aghaidh le cláir an bheartais chomhtháthaithe a chur chun feidhme go tapa sa chaoi gur comhlánú a bheidh iontu ar an bplean téarnaimh agus athléimneachta agus go mbeidh sineirge ann idir iad féin agus an plean sin, an chaibidil REPowerEU san áireamh, ionas go ndéanfar an t-aistriú glas agus digiteach a chur i gcrích, go méadófar an athléimneacht eacnamaíoch agus shóisialta, agus go mbeidh forbairt chríochach chothrom ann freisin sa Rómáin.

(28) Chomh maith leis na dúshláin eacnamaíocha agus shóisialta a dtugtar aghaidh orthu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, tá roinnt dúshlán breise roimh an Rómáin a bhaineann leis an mbeartas fuinnimh agus leis an aistriú glas.

(29) Tá dúshláin a bhaineann leis an dícharbónú roimh an Rómáin ós rud é go bhfuil an tír fós ag brath go mór ar bhreoslaí iontaise. Tháinig méadú beag ar sciar na mbreoslaí iontaise (gual, ola agus gás) in 2021 i gcomparáid le 2020. Ba é 72 % an sciar a bhí ann in 2021, agus ní raibh ach thart ar 20 % i gceist le foinsí in-athnuaite. Is í an Rómáin an dara táirgeoir gáis is mó san Aontas, agus freastalaíonn sí ar an margadh intíre den chuid is mó. Dá ndíreofaí ar leathadh amach éifeachtach foinsí in-athnuaite fuinnimh, ar earnáil chónaithe atá i bhfad níos tíosaí ar fhuinneamh agus ar úsáid teicneolaíochtaí nua in earnáil na tionsclaíochta, chuideofaí leis an Rómáin spriocanna fuinnimh agus aeráide AE agus náisiúnta don bhliain 2030 a leagtar amach sa phacáiste 'Oiriúnach do 55' a bhaint amach. Tháinig laghdú 20 % ar thomhaltas gáis nádúrtha na Rómáine idir Lúnasa 2022 agus Márta 2023, i gcomparáid leis an meántomhaltas gáis le linn na tréimhse céanna sna 5 bliana roimhe sin, sin píosa le cois na sprice laghdaithe de 15 %. D'fhéadfadh an Rómáin bearta sealadacha laghdaithe ar an éileamh ar ghás a shaothrú go dtí an 31 Márta 2024[17].

(30) Tá sé ríthábhachtach acmhainneacht na heangaí a mhéadú chun úsáid breoslaí iontaise a laghdú agus chun dlús a chur leis an aistriú chuig fuinneamh glan. Ba cheart foinsí fuinnimh in-athnuaite a chur in ionad acmhainn dhíchoimisiúnaithe an ghuail agus na cumhachta dar lón tine an lignít, a bhfuiltear ag súil leis go mbeidh sé curtha i gcrích faoi 2032 mar atá leagtha síos i bplean téarnaimh agus athléimneachta na Rómáine. Mar sin féin, cuireann na heangacha leictreachais tarchurtha agus dáileacháin atá ann faoi láthair teorainn le hionsú acmhainneacht na bhfoinsí in-athnuaite nua. Cuireann scrogaill san eangach bac ar úsáid fuinnimh in-athnuaite. Tá gá le hinfheistíocht chun na heangacha atá ann cheana a uasghrádú agus a dhigitiú chun táirgeadh nua ó fhoinsí in-athnuaite a chomhtháthú agus an acmhainneacht idirnaisc le Ballstáit chomharsanachta a mhéadú, i gcomhréir leis na cuspóirí aeráide. Bheadh gá le pleanáil leordhóthanach agus ardleibhéil maidir le córais chomhtháite le haghaidh uasghráduithe agus leathnaithe eangaí (ar leibhéal tarchurtha agus dáileacháin araon) chun freagairt don éileamh agus do riachtanais solúbthachta. Ina theannta sin, dá ndéanfaí ainmniú na sprioclimistéar a shimpliú agus nósanna imeachta gaolmhara a chuíchóiriú a thuilleadh, lena n-áirítear úsáid suiteálacha fuinnimh in-athnuaite a shimpliú (amhail grianphainéil) i bhfoirgnimh, chuirfí feabhas ar an staid mar atá faoi láthair, áit a bhfuil sé sách éasca ceadanna a fháil chun gléasraí cumhachta in-athnuaite a shuiteáil, ach tá sé níos dúshlánaí na ceadanna is gá a fháil chun iad a nascadh leis an eangach.

[17] Rialacháin (AE) 2022/1369 agus (AE) 2023/706 ón gComhairle

(31) In earnáil na tógála, bheadh gá le maoiniú breise do stoc foirgneamh na tíre chun spriocanna náisiúnta níos airde a bhaint amach don bhliain 2030. I bplean téarnaimh agus athléimneachta na Rómáine, beartaítear athchóiriú a dhéanamh ar 2.4 milliún m² d'fhoirgnimh phoiblí agus 4.4 milliún m² d'fhoirgnimh chónaithe, agus tá cistí curtha ar leataobh ag an mbeartas comhtháthaithe do 1.6 milliún m² d'athchóiriú sa dá earnáil. Mar sin féin, tá an drochrochtain ar mhaoiniú agus ar fhaisnéis le haghaidh athchóirithe fuinnimh agus suiteálacha fuinnimh in-athnuaite isteach ina bac tromchúiseach ar fheabhsuithe breise. Go háirithe, le rochtain níos fearr ar mhaoiniú do theaghlaigh agus do ghnólachtaí beaga chun éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, chuideofaí go mór le spleáchas na Rómáine ar bhreoslaí iontaise a laghdú, agus aghaidh á tabhairt ag an am céanna ar bhochtaineacht fuinnimh. Ina theannta sin, d'fhéadfadh údaráis réigiúnacha agus áitiúla tuilleadh faisnéise a chur ar fáil maidir le conas rochtain a fháil ar chistí athchóirithe fuinnimh agus maidir leis na cineálacha suiteálacha beaga fuinnimh in-athnuaite a d'fhéadfaí a úsáid i bhfoirgnimh agus i dtithe.

(32) Tá bacainní ar an aistriú chuig geilleagar glan-nialasach de bharr na nganntanas lucht saothair agus scileanna in earnálacha agus i ngairmeacha atá ríthábhachtach don aistriú glas, lena n-áirítear monarú, imlonnú agus cothabháil teicneolaíochtaí glan-nialasacha. Chun go laghdófar na ganntanais scileanna agus chun go gcuirfear an cuimsiú sa lucht saothair agus athshannadh an lucht saothair chun cinn, tá sé ríthábhachtach córais oideachais agus oiliúna ar ardchaighdeán a bheith ann a fhreagraíonn d'athruithe ar riachtanais an mhargaidh saothair, chomh maith le bearta spriocdhírithe maidir leis an uas-sciliú agus an t-athsciliú, le tacaíocht ó bheartais ghníomhacha éifeachtacha maidir leis an margadh. Chun leas a bhaint as soláthar saothair nach bhfuil leas á bhaint as go fóill, ní mór na bearta sin a bheith inrochtana, go háirithe i gcás daoine aonair agus i gcás na n-earnálacha agus na réigiún is mó a ndéanann an t-aistriú glas difear dóibh. In 2022, tuairiscíodh ganntanas lucht saothair sa Rómáin le haghaidh roinnt gairmeacha a raibh scileanna nó eolas sonrach ag teastáil dóibh le haghaidh an aistrithe ghlais, lena n-áirítear oibrithe inslithe, innealtóirí sibhialta agus bainisteoirí tógála.

(33) I bhfianaise an mheasúnaithe ón gCoimisiún, scrúdaigh an Chomhairle am Clár um Chóineasú don bhliain 2023 agus léirítear a tuairim[18] i moladh (1) thíos.

(34) I bhfianaise an athbhreithnithe dhomhain a rinne an Coimisiún agus an mheasúnaithe sin, scrúdaigh an Chomhairle an Clár Náisiúnta um Athchóiriú don bhliain 2023 agus an Clár um Chóineasú don bhliain 2023. Léirítear a moltaí faoi Airteagal 6 de Rialachán (AE) Uimh. 1176/2011 i moladh (1) thíos. Cuidíonn na beartais dá dtagraítear i moladh (1) le haghaidh a thabhairt ar leochaileachtaí atá nasctha le cuntais sheachtracha, arna spreagadh ag easnaimh fhioscacha mhóra, agus le saincheisteanna iomaíochais atá ag teacht chun cinn an athuair. Cuideoidh moltaí (2) agus (3) le haghaidh a thabhairt ar mholadh (1).

AG MOLADH LEIS SEO go nglacfadh an Rómáin gníomhaíocht in 2023 agus 2024 chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

1. Beartais fhioscacha a shaothrú i gcomhréir leis an Moladh ón gComhairle an 18 Meitheamh 2021 d'fhonn deireadh a chur le heasnamh iomarcach rialtais sa Rómáin faoi 2024, agus chun staid sheachtrach na Rómáine a neartú.

[18] Faoi Airteagail 5(2) agus 9(2) de Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle.

Deireadh a chur leis na bearta tacaíochta fuinnimh atá i bhfeidhm faoi dheireadh 2023, agus úsáid á baint as an gcoigilteas gaolmhar chun an t-easnamh rialtais a laghdú. Dá mbeadh gá le bearta tacaíochta chun méaduithe ar phraghsanna fuinnimh a athnuachan, ní mór a áirithiú go bhfuil na bearta sin dírithe ar theaghlaigh agus ar ghnólachtaí leochaileacha a chosaint, inacmhainne go fioscach, agus ní mór dreasachtaí le haghaidh coigilteas fuinnimh a chaomhnú.

Infheistíocht phoiblí arna maoiniú go náisiúnta a chaomhnú agus a áirithiú go n-ionsúfar deontais RRF agus cistí eile de chuid an Aontais go héifeachtach, go háirithe chun an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a chothú.

Don tréimhse tar éis 2024, leanfaidh siad de straitéis fhioscach mheántéarmach a shaothrú maidir le comhdhlúthú inbhuanaithe de réir a chéile, mar aon le hinfheistíochtaí agus athchóirithe atá fabhrach d'fhás inbhuanaithe níos airde, chun staid fhioscach mheántéarmach stuama a bhaint amach.

2. Rialachas éifeachtach a áirithiú agus an acmhainneacht riaracháin a neartú chun gur féidir leanúint den phlean téarnaimh agus athléimneachta a chur chun feidhme go mear agus go leanúnach. Bailchríoch a chur go pras ar chaibidil REPowerEU d'fhonn tús a chur go tapa lena cur chun feidhme. Leanúint ar aghaidh le cur chun feidhme tapa chláir an bheartais chomhtháthaithe, i ndlúthchomhlántacht agus i sineirgíocht leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta.

3. Spleáchas ar bhreoslaí iontaise a laghdú agus dlús a chur leis an aistriú chuig fuinneamh glan, go háirithe trí fhuinneamh in-athnuaite a chur in úsáid níos tapúla agus trí acmhainneacht eangaí a fheabhsú chun go mbeidh acmhainneacht nua in ann oibriú sa mhargadh. Cur leis an éifeachtúlacht fuinnimh agus leis an uaillmhian maidir le hiarrachtaí athchóirithe foirgneamh, lena n-áirítear trí rochtain níos fearr ar fhaisnéis agus ar roghanna airgeadais inbhuanaithe a chur ar fáil. Cur leis na hiarrachtaí beartais atá dírithe ar sholáthar agus ar shealbhú na scileanna atá ag teastáil le haghaidh an aistrithe ghlais.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán